

TANTÁRGYI TEMATIKA
BTMMN1009 A modernitás műfajai ea.

Tantárgy neve: A modernitás műfajai	Tantárgy Neptun kódja(i): BTMMN1009 (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
	Tantárgyfelelős intézet: ME BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet
	Tantárgyelem: K (K: kötelező, KV: kötelezően választható, SZV: szabadon választható)
Tárgyfelelős (név, beosztás): Kappanyos András egyetemi tanár	
Közreműködő oktató(k): Kappanyos András egyetemi tanár	
Tantárgyi egység: A modernitás műfajai ea.	
Tantárgyi egység Neptun kódja: BTMMN1009 (E Neptun kód a nappali képzésre vonatkozik. A levelező képzés Neptun kódjában a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)	
Javasolt félév: 2 ^o (A szak keresztféléves meghirdetésben nem indul, így páratlan számú félév tárgyait csak ősszel, páros számúkat csak tavasszal lehet felvenni.)	Előfeltétel: nincs (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
Óraszám/hét: 1 előadás, 3 konzultáció (A nappali képzés heti óraszámja 14 héten át. A levelező képzések féléves óraszámja a következő: heti 1 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 5, heti 2 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 10 stb.)	Számonkérés módja (a/gy/k/b): kollokvium (A teljesítés követelményeit lásd alább a <i>Félévközi számonkérés módja és értékelése</i> pontnál.)
Kreditpont: 3	Tagozat: nappali (A tantárgy és a tantárgyi egység adatai és követelményei azonosak a levelező tagozaton is, egyedül a Neptun kód különbözik.)
<p>Tantárgyi egység feladata és célja (röviden összefoglalva): Az előadás műfaj történeti szempontból tekinti át a 20. század irodalom- és művelődéstörténetét. Az előadások nagyobb része a regény műfajában bekövetkezett változásokat érinti, amelyek a linearitás és a narráció szerkezetét új alapokra helyezték (tudatfolyam-technika, az esszéregény, francia új regény stb.). A klasszikus modernizmus, az avantgárd, a neoavantgárd és a posztmodern az addigi műfajiság többé-kevésbé radikális megszüntetésére irányult, sőt az irodalmiság / irodalom meghaladását feltételezi, felülírja a vers / próza megkülönböztetést, radikális lépéseket tesz pl. a képiség, az esetlegesség, időfelbontás stb. felé, az írásművek műfaji megkülönböztetését kerülve csak "szövegekről" vesz tudomást. E bonyodalmak miatt a tárgyalást egyes prototípusokra fókuszáljuk.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> a 20. századi irodalom, reprezentatív szerzőinek, műveinek alapos megismerése <i>képesség:</i> az értelmezést irányító műfaji struktúrák tudatosítása; e jól olvasható, ám rendkívül komplex művek megkövetelik lényegében minden irodalomolvasási stratégia aktualizálását és integrációját <i>attitűd:</i> a magasirodalom legkanonikusabb műveinek élvezetelvé olvasása <i>autonómia és felelősség:</i> szembesülés a modernitás esztétikai ideológiájával</p>	
<p>Tantárgyi egység tematikus leírása 14 heti bontásban: 1-3. James Joyce: <i>Ulysses</i> 4-5. Marcel Proust: <i>Az eltűnt idő nyomában</i> (A la recherche du temps perdu 1-7) 6-7. Szentkuthy Miklós: <i>Prae</i> 8. Albert Camus: <i>Közöny</i> (L'Étranger) 9-10. Thomas Pynchon: <i>Súlyszivárvány</i> (Gravity's Rainbow)</p>	

11. Stéphane Mallarmé: *Un coup de dés* (Kockadobás)
12. T. S. Eliot: *The Waste Land* (Pusztaság / Átokföldje / A kopár föld)
13. Ezra Pound: *Cantos*
14. Allen Ginsberg: *Howl* (Üvöltés)

Félévközi számonkérés módja és értékelése (prezentáció, zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat beadása stb.):

A félévközi számonkérés módját és értékelését a félév kezdetekor a tantárgyi egység oktatója határozza meg.

Gyakorlati jegy/kollokvium teljesítésének módja és értékelése (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok stb.): K

A kód jelentése:

A = a tantárgy aláírással zárul, amelyben kétfokozatú az értékelés (nem megfelelt, megfelelt). A hallgató legfeljebb az óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás nem szerzhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen.

K = a tantárgy kollokviummal zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). Az előadások óraszámának legalább 60%-án kötelező a hallgató részvétele, amit jelenléti ívre vezetett aláírásával igazol. Az ennél többet mulasztó hallgató nem kaphat aláírást és nem vizsgázhat. Az előadáshoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), legfeljebb akkora számban, mint a tantárgyi egység kreditpontszáma.

Amennyiben az előadáshoz zárthelyi dolgozat(ok) társul(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetések a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a kollokviumon is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

SZ = a tantárgy gyakorlati jeggyel zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). A hallgató legfeljebb a szemináriumi óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás és a gyakorlati jegy nem szerzhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen. A szemináriumhoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetések a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a beadott szemináriumi dolgozatában is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

KSZ = a tantárgy kollokviummal és gyakorlati jeggyel záruló tantárgyi egysége(ke)t egyaránt tartalmaz. Az előbbiekre a K, az utóbbiakra az SZ kódnak megfelelő értékelés vonatkozik.

Kötelező irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

Az irodalmi elbeszélés elméleti kérdései (narratológiai tanulmányok), szerk. Kanyó Zoltán, Szeged, 1980 (Studia Poetica, I).

Umberto Eco, *Hat séta a fikció erdejében*, Bp., Európa, 1995.

Tanulmányok az irodalomtudomány köréből, szerk. Kanyó Zoltán, Síklaki István, Bp., Tankönyvkiadó, 1988.

Nagy Pál, *Az irodalom új műfajai*, Bp., ELTE–Magyar Műhely, 1995.

Ajánlott irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

ABÁDI NAGY Zoltán, "The Entropic Rhythm of Thomas Pynchon's *Comedy in The Crying of Lot 49*." *Hungarian Studies in English* 11 (1977), 117-31.

ABÁDI NAGY Zoltán, *Thomas Pynchon = uő: Mai amerikai regénykalauz 1970-1975*, Bp., INTERA Rt, 1995, 430-438.

BÉNYEI Tamás, *T. S. Eliot = PÁL József* (szerk.), *Világirodalom*, Bp., Akadémiai, 2005, 813-815.

BÉNYEI Tamás, *Több mint ballisztika* [Thomas Pynchon, Súlyszivárvány c. regényéről], *Élet és Irodalom*, 2009. március 20.)

EÖRSI István, *Utószó = Allen GINSBERG, Nagyáruház Kaliforniában*, Eörsi István és Orbán Ottó ford. Bp., Európa, 1973, 99-105.

FEKETE J. József, *P.O.S.T. Szentkuthy Miklós és művei*, Újvidék, Forum, 2005; Magyar Elektronikus Könyvtár: meh.oszk.hu/04000/04004/04004.htm

Allen GINSBERG, *Howl / Üvöltés* (Orbán Ottó ford.)

- http://www.magyarulbabelben.net/works/en/Ginsberg,_Allen-1926/Howl/hu/9142-%C3%9Cv%C3%B6lt%C3%A9s (2013.12.21.)
- GORILOVICS Tivadar, *Két korszak határán: Marcel Proust* = PÁL József (szerk.), *Világirodalom*. Bp., Akadémiai, 2005, 786-789.
- HEGYI Katalin, *Szentkuthy Miklós*, Bp., Elektra, 2001.
- KAPPANYOS András, *T.S. Eliot: Átokföldje*, Doktori disszertáció. ELTE BTK Anglisztikai Intézet Doktoriskolája, Modern angol irodalom alprogram, 1998.
- KAPPANYOS András, *Kétséges egység: Az Átokföldje, és amit tehetünk vele*, Bp., Balassi–Janus/Osiris, 2001.
- KAPPANYOS András, *James Joyce, Ulysses*, Bp., Akkord, 2011.
- KAPPANYOS András, *One Work - Two Authors?: On Ezra Pound's Interference in the Creation of T. S. Eliot's The Waste Land* = Péter HAJDU, Radosvet KOLAROV (szerk.), *Images of the Other in Literary Communication (2)*. Szófia-Budapest, 2012, 164-173.
- KAPPANYOS András, *Másodszorra elvész az első? A „klasszikus” avantgárd és aneoavantgárd közötti kontinuitás kérdéséhez* = ANDRÁSI Gábor (szerk.), Kassák Lajos: *Tanulmányok*, Bp., Petőfi Irodalmi Múzeum, 2010. 160-173.
- KAPPANYOS András, *Másodszorra elvész az első? A "klasszikus" és a neoavantgárd közötti kontinuitás kérdéséhez*, *Palócföld* 55 (2009/3) pp. 68-74.
- KAPPANYOS András, *Bevezetés és jegyzetek* = KAPPANYOS András (szerk.), *T S Eliot, Elvesztett költemények*, Bp., Orpheus, 1997. 9-25.
- KAPPANYOS András, *Elkésett úttörés: Nagy Pál: Az irodalom új műfajai* = BUKSZ 8 (2) (1996) 139-147.
- KEMENES GÉFIN László, utószó = uő., (vál., ford., utószó), *Ezra Pound, Cantók*, 1975, Párizs, Magyar Műhely, 161-174.
- MÉSZÁROS Vilma: *Camus*. Bp.: Gondolat, 1973.
- MOLNÁR Márton, *Napló és regény Szentkuthy Miklós műveiben*, Bp., Hamvas Intézet, 2003.
- SZILI József, *A poétikai műnemek interkulturális elmélete*, Bp., Akadémiai Kiadó, 1996.
- SZILI József, *Műfajok az írástudás és írásbeliség határán*, *Új Írás*, 1986/12, 81-93.
- SZILI József, *Irodalomalkotó műfajiság*, *Új Írás*, 1988/6, 94-101.
- SZILI József, *Háromneműség és interkulturális poétika*, *Literatura*, 1993/2, 101-129.
- SZILI József, *Versfordítás – esszében* = KABDEBÓ Lóránt, KULCSÁR SZABÓ Ernő, KULCSÁR SZABÓ Zoltán, MENYHÉRT Anna (szerk.), *A fordítás és intertextualitás alakzatai*, Bp., Anonymus, 1998, 176-196.
- SZILI József, *Az angol-amerikai modernség magyarországi befogadásának főbb vonásai*. *Literatura*, 2007/1, 72-85.
- SZILI József, *A Nyugat modernsége*, *Kalligram* 2008. április. 50-68.
- SZILI József, *Ady borús háborús verse (A Tegnap tegnap siratása egy tegnapi Ady-könyvoptimista értelmezésében)*, *Alföld* 2008/12. 41-48.
- SZILI József, *Pound-recepciónk pikantériái*. *Literatura* XXXV. évf. 2009/4. 459-479.
- TELLÉR Gyula, *Mallarmé Kockadobása: Megfejtési kísérlet. Kérdés = Stéphane MALLARMÉ, Kockadobás*, ford., tanulmány Tellér Gyula, Bp., Helikon, 1985, 31-56.
- TVERDOTA György, *Albert Camus: Közöny*, *Talentum műelemzések*, Akkord Kiadó, 2003.
- VIRÁGOS Zsolt, *Ezra Pound* = PÁL József (szerk.), *Világirodalom*. Bp., Akadémiai, 2005, 818-823.
- VIRÁGOS Zsolt, *Thomas Pynchon* = PÁL József (szerk.), *Világirodalom*. Bp., Akadémiai, 2005, 901-902.